

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 3 nov. 1952

*'s Morgens te 11 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Zaal van Justitie.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Beel, Beyen, De Bruijn, Cals, Donker, Kernkamp, Van de Kieft, Mansholt, Staf, Suurhoff, Van Thiel, Witte en Zijlstra (afwezig is Minister Luns wegens verblijf in het buitenland).

Tevens is aanwezig (bij punt 3e) Staatssecretaris Kranenburg.

Secretaris: J. Middelburg.

---

2. Ingekomen stukken en mededelingen

---

g. *De kwestie van de Ambonezen* (Zie notulen MR d.d. 20 October 1952, punt 2b. #Zie ook notulen MR 10/11/52, punt 2b.)

Minister *Van Thiel* deelt mede, dat Generaal Scholten zijn voornemen heeft kenbaar gemaakt om ontslag te nemen als hoofdleider van de Ambonese woonoorden in Nederland. In dit verband doet spreker enkele mededelingen omtrent de ontwikkeling in de laatste weken, welke de chaotische toestand in verschillende kampen demonstrenen. Nadat in het woonoord Woerden een Ambonees was opgehaald, die in Assen moest getuigen, hebben andere Ambonezen de ruiten van de woning van de beheerder in het kamp vernield en de telefoonverbinding bezet. Voorts zouden uit het kamp Beugelen bij Staphorst zes gezinnen naar een ander kamp verplaatst worden. De autobus, die daarvoor zou worden gebruikt is door een vijftiwintigtal CRAMS-leden buiten het kamp bezet. Hoewel de betrokkenen geen voeding van het kamp ontvangen, verblijven zij reeds een week in deze autobus. Aangezien deze bus buiten het kamp staat, valt de gezagshandhaving thans onder de Burgemeester van Staphorst. Uit deze en andere moeilijkheden is spreker gebleken, dat alleen door remilitarisatie een oplossing zou kunnen worden gevonden, doch het vorige Kabinet stond hier afwijzend tegenover. Spreker acht het noodzakelijk een bespreking over deze kwestie te hebben met de Ministers van Justitie, Binnenlandse Zaken, Oorlog en eventueel Uniezaken en Buitenlandse Zaken. De *Minister-President* ziet als enige afdoende oplossing, dat de Ambonezen teruggaan naar Indonesië doch daartoe moeten zowel Indonesië als de Ambonezen zelf bereid zijn. Spreker is van het begin af van oordeel geweest, dat het gezag in de woonoorden sterker gehandhaafd had moeten worden.

Minister *Donker* merkt op, dat Justitie buiten de gang van zaken in de kampen staat. Het is spreker wel gebleken, dat de Regering wat betreft de bevoegdheden tot de ordehandhaving op drijfzand staat. De Ambonees in het woonoord te Woerden, die door zijn weigering om te getuigen in strijd met het Wetboek van Strafrecht kwam, is uit het kamp gehaald, waartoe een politiemacht van 150 man was gemobiliseerd om op massaal verzet voorbereid te zijn. De Vreemdelingenwet en het Vreemdelingenreglement maken het mogelijk een individuele vreemdeling te interneren, als deze gevaarlijk is voor de openbare orde. Daarbij heeft de vreemdeling recht van beroep op de rechter. Nagegaan is of het Vreemdelingenreglement kan worden aangevuld, waardoor het ook op groepen toepasselijk is, doch dat past niet in dit Reglement. Daarom heeft spreker opdracht gegeven een wijziging in de Vreemdelingenwet voor te bereiden.

De *Minister-President* merkt op, dat als wij een vreemdeling huisvesten op onze kosten, die zich niet als gast gedraagt zoals een aantal Ambonezen, men dit niet zal kunnen voortzetten; men moet dergelijke lieden uit het kamp kunnen zetten.

Minister *Staf* wijst erop, dat het thans niet meer mogelijk is te komen tot gedwongen militarisatie; bij vrijwilligheid loopt men echter de kans hetzelfde te ervaren als met het plan inzake het bewakingscorps.

Minister *Beel* dringt er op aan deze zaak op de kortst mogelijke termijn onder ogen te zien. De *Minister-President* stelt voor, dat men op korte termijn de kwestie onderling zal bespreken en eventueel een nota bij de Ministerraad indient. Aldus wordt besloten.

---

3. *Buitenlands beleid*

---

c. *De verhouding tot Indonesië* (Zie notulen MR d.d. 20 October 1952, punt 3d en 27 October 1952, punt 4e. #Zie ook notulen MR 12/1/53, punt 3g.)

Minister *Beyen* heeft een gesprek met de Indonesische Minister van Buitenlandse Zaken Mukarto gehad aan een lunch, waarbij geen fundamentele kwesties zijn behandeld. Mukarto deelde mede, dat hij een voorstel bij het Indonesische Kabinet had ingediend om de inbeslaggenomen lading van de Blitar vrij te geven. Met betrekking tot de Ambonezen in Nederland was hij van oordeel, dat de mogelijkheid zou kunnen worden nagegaan om geleidelijk tot terugkeer naar Indonesië te komen b.v. door plaatsingen bij ondernemingen. In een interview in Amerika heeft Mukarto gezegd, dat hij over de Unie had gesproken, doch dit onderwerp is niet ter sprake geweest, evenmin als de Nieuw-Guineakwestie.

Minister *Staf* acht het wenselijk, dat Buitenlandse Zaken aan Susanto vraagt, welk standpunt de Indonesische Regering ten aanzien van de Militaire Missie inneemt; het is noodzakelijk, dat, met het oog op de voorbereidingen van de regelingen in Nederland, bekend wordt waar men aan toe is.
